

## Проект на Постановление на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването

### Информация

**Откриване / Приключване:** 03.05.2019 г. - 01.06.2019 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #4286-K

**Област на политика:** Здравеопазване

**Тип консултация:** ---

С проекта на постановление се предлага преобразуване на Националния център по наркомании (НЦН) чрез вливане в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА).

Към настоящия момент Националният център по наркомании към министъра на здравеопазването осъществява функции по координация и методическо ръководство на дейностите, свързани с превенция на злоупотребата с наркотични вещества, с намаляване на здравните щети и рехабилитация на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества; специализиран контрол на лечебната дейност; научно-методическа, научно-приложна и информационна дейност, специализирано обучение, международно сътрудничество и обмен на информация и технологии. Подобни координационни и методически функции в областта на намаляването на търсенето на наркотици и програмите за лечение на лица, зависими от наркотични вещества има и специализираната дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“ в Министерство на здравеопазването. Това води до дублиране на част от функциите и отговорности между Министерство на здравеопазването и Националния център по наркомании.

Адрес за изпращане на становища и предложения: [mmarinova@mh.government.bg](mailto:mmarinova@mh.government.bg)

### Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

### Документи

## Пакет основни документи:

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 28.06.2019](#)

[Проект на Постановление на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването - вер. 1.0 | 02.05.2019](#)

[Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ - вер. 1.0 | 02.05.2019](#)

[Финансова обосновка - вер. 1.0 | 02.05.2019](#)

[Частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 02.05.2019](#)

[Доклад на министъра на здравеопазването - вер. 1.0 | 02.05.2019](#)

---

## Консултационен документ:

---

## Справка становища:

---

## Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

**Автор:** Plamen Popov (01.06.2019 23:10)

писмо за подкрепа от г-н Федон Калотеракис

По желание на г-н Федон Калотеракис, зам.директор на КЕТЕА - Гърция, Президент на Европейската федерация на терапевтичните общности (EFTC), 2-ри Вице-президент на Световната федерация на терапевтичните общности (WFTC), прилагаме превод на писмо във връзка с Проект на ПМС визиращ закриване на НЦН

Превод от английски език

До:

Г-н Кирил Ананиев

Министър на здравеопазването, България

Пл. Св Неделя 5, София 1000

България

Уважаеми г-н Кирил Ананиев,

Позволявам си да се обърна към Вас по повод евентуалното преминаване на Националния център за Наркомании /НЦН/ към Националния център по общественото здраве и Анализи /НЦОЗА/.

Работил съм в сътрудничество с НЦН още от неговото създаване през 1992 г. в различен капацитет – провеждане на обучения, супервизия, консултации и мониторинг. В продължение на всичките тези години винаги ме е впечатлявала усърдността на служителите на НЦН и поемането на решително лидерство по отношение на услугите, свързани с употребата на наркотични вещества.

Според мен, сливането с НЦОЗА би застрашило вече съществуващите отношения на сътрудничество и със сигурност ще отслаби позицията на България на международните форуми свързани с наркотичните вещества.

Убеден съм, че Вие разбирате повече от всеки друг, че евентуалното сливане също ще се отрази пряко на лицата с проблемна употреба на наркотични вещества, зависимите лица и техните семейства, както и на услугите по намаляване на вредата и превенцията.

Лечението на зависимости в България претърпя огромно развитие благодарение на професионализма на НЦН и неговите служители. Предвид достойното място, което страната заема в Европейския Съюз, нуждата от съществуването на такава водеща организация, която предоставя обучение на база постижения, стриктен мониторинг, качествена супервизия и координация, е повече от очевидна.

С уважение

Федон Калотеракис, Зам.Директор КЕТЕА- Гърция

Президент на Европейската федерация на терапевтичните общности EFTC

Втори Вице Президент на Световната федерация на терапевтичните общности WFTC

Pindou 4, 546 25 Thessaloniki, Tel: 2310 - 526006

**Автор:** Стойчо Кацаров (01.06.2019 20:03)

Закриването на НЦН по този начин би било в нарушение на два закона  
Проблемът с наркотичните зависимости не е само проблем на общественото здравеопазване. Разглеждането му в рамките само на ръководството на МЗ крие огромен риск, тъй като превенцията на зависимостта към наркотици далеч не е само медицинска задача. Този подход се реализира най-ясно, чрез институциите и високото ниво на техните представители, определени за участие в състава на

Националният съвет по наркотични вещества.

Закриването на Националния център по наркомании ще се отрази на работата на изградената към момента система и ще постави под заплаха съхраняването на постигнатите резултати и установените връзки с партниращите организации, в това число и международните.

Съществуването и основните задачи на Центъра са регламентирани с чл.80 ал.1. - ал.4. и с чл. 86 ал.1. и ал.3 от ЗКНВП. С чл. 80 е регламентирано и създаването, съществуването и функционирането на Националния фокусен център в структурата на Националния център по наркомании, а в чл.86. ал. 4 са дадени пълномощията на МС по отношение на НЦН и те не включват само организацията на структурата и състава му с оглед изпълнение на възложените със Закона задачи.

Закриването на НЦН с Постановление на Министерския съвет е заобикаляне на волята на законодателя.

Министерският съвет не може да приема постановления за каквото си иска и когато си иска. Съгласно чл 6 от Закона за нормативните актове, Министерският съвет приема постановления, когато урежда съобразно законите неуредени от тях обществени отношения в областта на неговата изпълнителна и разпоредителна дейност. „Съобразно законите“ означава, че за приемане на ПМС е необходима делегация от закон. В този случай липсва такава делегация, която да дава право на Министерския съвет да закрие Националния център по наркомании. Приемането на това Постановление на Министерския съвет ще бъде в нарушение, както на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсори, така и на Закона за нормативните актове.

Център за защита правата в здравеопазването  
Д-р Стойчо Кацаров - Председател на УС

**Автор:** Plamen Popov (01.06.2019 19:13)

Становище на Националния център по наркомании във връзка с предложението  
Проект на ПМС за закриването

Неясните и общи формулировки и липсата на мотиви са впечатляващи, ако не се смята нуждата от 5 щатни бройки за НЕЛК, а и на ДПБЛНА – от двама медицински лаборанти и един лабораторен лекар за обслужване на 40 легла.

Впечатляващ е и факта, че в предлагания проект на постановление не се предвижда да има пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет. Това показва липсата на реален организационен мотив за разрушаването на градена с

години структура, която е ефективна и разпознаваема в общественото пространство, и в международен аспект.

Реалните оценки за дейността и ефективността на НЦН, в рамките на предоставените пълномощия и финансови средства за осъществяваните дейности, са отразени в подкрепата изразена с множеството становища и мнения на Портала за обществено обсъждане на МС, в специализираните сайтове и в средствата за масова информация. Становища в подкрепа на самостоятелното съществуването на НЦН са изказани от: редица авторитетни психиатри с дългогодишен опит и утвърдени професионални, и академични позиции; УС на Българската психиатрична асоциация; Неправителствени организации (НПО) пряко ангажирани в областта на превенцията, лечението и намаляване на вредите от наркотиците, както и от Пациентски и Правозащитни НПО, и граждани.

За разпознаваемостта, утвърдените международни връзки и положителната оценка на работата на НЦН през изминалите години свидетелстват и получените при нас копия от писма за подкрепа от Директора на Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите (EMCDDA) и от Президента на Европейската и Вицепрезидент на световната асоциации на терапевтичните общности, изпратени до ръководството на МЗ и други институции. Последният нееднократно е давал много висока оценка за уменията, усилията и постиженията на експертите от екипа на НЦН, вкл. и в национални медии.

Във връзка с изложеното и с прогресивно увеличаващата се в европейски и световен мащаб употреба на наркотици, и възникването на нови видове зависимости, включително и поведенчески, предлагаме:

1. Да бъде оттеглен предложеният Проект на ПМС за закриване на НЦН. Във време когато значимостта на проблема с наркотиците и наркоманиите нараства, подобно решение е недалновиден и неадекватен национален отговор и лош сигнал към чуждестранните партньори, а стесняването на проблема само в рамките на медицинския модел крие огромен риск.

2. Да бъде проведено обсъждане с всички заинтересовани страни относно:

- Разширяване обхвата на компетенции и задължения на НЦН, чрез реструктуриране в Национален център по наркомании и ненаркотични зависимости, като за целта бъдат усилены експертния и административния му капацитет, включително и за създаване на звено за оценка на ефективността в областта на намаляване търсенето на наркотични вещества;
- Повишаване нивото на компетентност на НЦН, чрез пряко подчинение на МС, както е в много европейски страни, вкл. и като агенция. Това е обосновано от мултидисциплинарността на проблема изискващ активното участие на широк кръг от структури, ведомства и дейности извън сферата на здравеопазването;
- Излизането от структурите на МЗ, ще даде възможност Националният център по наркомании да бъде независим експертен коректив на специализираните администрации в дейностите по намаляване на търсенето на наркотици.

**Автор:** Plamen Popov (01.06.2019 19:07)

Становище на Националния център по наркомании във връзка с предложението  
Проект на ПМС за закриването

В доклада за частична оценка на въздействието е записано, че „Подобни координационни и методически функции в областта на намаляването на търсенето на наркотици и програмите за лечение на лица, зависими от наркотични вещества има и специализираната дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“ в Министерство на здравеопазването“. Не е изяснено какво се разбира под „подобни“ и как тези „подобни координационни и методически функции“ могат да се дублират, и от коя от двете структури ще отпаднат.

Липсата на необходимите в такива случаи съпоставка, анализ и оценка включително и относно експертния капацитет – образователен ценз, познания, практически опит в областта на зависимостите и превенцията им, а също и езикова подготовка са скрити зад мъгляви изрази и клишета.

В тази връзка трябва да подчертаем, че в екипа на НЦН работят: 4 доктори на науките (образователна и научна степен „доктор“) от три научно-приложни области – психология, социология и медицина, и още 11 експерта със специализация в 5 области: 2-ма лекари със специалност, 6 магистъра по психология (пет от които - по клинична психология), 2-ма бакалаври по психология, един магистър по социология и един експерт с 2 магистратури – биология и химия. Директорът на Д „НФЦННПИ“ е магистър по икономика и доктор по социология, а този на Д „МРКДНТН“ е с 2 магистратури, както и дългогодишен опит в областта на зависимостите. Директорът на НЦН е с опит в психиатрията и наркологията, вкл. и като асистент по психиатрия, с научни съобщения и съавтор в учебници и научни помагала, едното от които е преиздавано от друга Европейска Академия на науките и е от малкото български рецензирани научни трудове, налични в библиотеката на конгреса на САЩ. Всички експерти владеят в различна степен английски език, а някои и немски и руски. Само тези данни трябва да са достатъчни, за да може ръководството на МЗ да направи, както логичен извод за експертните капацитет и потенциал на двете структури, така и преценка дали има основания да се смята, че дейностите им в областта на зависимостите биха могли да се припокриват с тези от дирекцията на МЗ. Още повече, че въпросната специализирана дирекция в този ѝ вид е създадена едва през 2017 г.

Не е ясно и по какви показатели, с каква методика и на базата на сравнение с коя структура на МЗ е оценено, че отделното съществуване на НЦН не е ефективно и оправдано. Същото важи и за оценката на въздействието.

Не става ясно и как ще се оптимизира структурата на НЦОЗА и за сметка на кои от изпълняваните от тях, до момента служебни задължения, ще се използва капацитета на визираните колеги от НЦОЗА. (следва)

**Автор:** Plamen Popov (01.06.2019 19:05)

Становище на Националния център по наркомании във връзка с предложението  
Проект на ПМС за закриването

С постановлението на МС, явяващо се подзаконен нормативен акт, е налице заобикаляне на Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите, който е нормативен акт от по-висока степен и предмет на обсъждане, и решение от законодателния орган. Съгласно чл. 5, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс „когато постановление, правилник, наредба, инструкция или друг подзаконен нормативен акт противоречи на нормативен акт от по-висока степен, прилага се по-високият по степен акт”.

Предлаганото постановление преустановява дейността на НЦН, без да е налице съгласуване и синхронизация с оставащите и непроменени актове (Наредба № 2/2012, [Наредба № 6/2014г.](#), Наредба № 7/2011 г., Наредба № 8/2011г., Наредба № 24/2004 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Психиатрия“). Това би породило множество несъответствия и проблеми, тъй като от проекта не става ясно кои функции и дейности от кого и как ще се осъществяват.

Изтъкнатият в доклада на Министъра на здравеопазването мотив за ликвидиране на вирусологичната лаборатория на НЦН чрез прехвърляне на щатните бройки на лекаря-вирусолог, лаборанта и апаратурата в ДПБЛНА буди недоумение:

„запазване на функциониращия към момента в това лечебно заведение лабораторен комплекс“. От него става безспорно ясно, че се ликвидира вирусологичната лаборатория на НЦН (който е здравно заведение), обслужваща инжекционно употребяващите наркотици на територията на София (и е единствена в страната), за да се увеличи броя на работещите в клиничната лаборатория на ДПБЛНА, предназначена за обслужване на стационар с общо 40 легла и на пациентите от метадоновата програма към болницата. Същата и към момента разполага с необходимата ѝ апаратура и медицински лаборант на щат към ДПБЛНА, и закриването на НЦН не я касае по никакъв начин.

Не става ясно и как ще се осъществява диагностиката, консултирането и насочването на инфектираните с HIV, HCV и др. кръвно преносими инфекции, инжекционно употребяващи наркотици и техните близки. Как частта от екипа на НЦН (прехвърлена в НЦОЗА) ще осъществява и проследява динамиката на инфектиране, сред инжекционно употребяващите наркотици, и сред пациентите на другите лечебни и психо-социални програми? Данните за кръвно преносимите инфекции в тази рискова група се изискват ежегодно от EMCDDA и към настоящия момент се предоставят само от тази лаборатория.(следва)

**Автор:** Plamen Popov (01.06.2019 19:03)

Становище на Националния център по наркомании във връзка с предложението  
Проект на ПМС за закриването

Във връзка с представения за публично обсъждане проект на ПМС за структурни промени в здравеопазването и изказванията на Заместник министъра на здравеопазването, Националният център по наркомании счита за необходимо да изрази своята позиция:

Националният център по наркомании (НЦН) се закрива и заличава, а не се премества. Части, дейности и щатни длъжности се разпределят механично в други здравни и лечебни заведения. Този втори опит за закриване на НЦН отново е в година, в която трябва да се приеме Националната стратегия за борба с наркотиците (2019 - 2023), изготвена със съдействието и на НЦН. Тази стратегия беше приета от НСНВ, но по неизвестни причини все още няма данни за стартиране на процедурата за утвърждаването ѝ.

Закриването на Национален център по наркомании се предлага без сериозен анализ, оценка, обосновка, съгласуване и синхронизация, без пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет и нанася тежък удар върху превенцията, и лечението на наркоманиите в България, и връзките с чуждестранните партньори и организации.

Предложеният проект на ПМС за структурни промени в системата на здравеопазването, с което Националният център по наркомании се преобразува чрез вливане в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) е в противоречие с действащата законова уредба. Дейността на НЦН е регламентирана със Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП) – чл. 86, ал. 1 и ал.3, съгласно които: „координацията и методическото ръководство на дейностите, свързани с превенция на употребата на наркотични вещества, лечение и психосоциална рехабилитация на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества, и намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества се извършват от Националния център по наркомании към Министерството на здравеопазването“. Със ЗКНВП (чл. 80 ал.1. - ал.4) са приети структурни промени на НЦН – създаване на Национален фокусен център, като част от Европейската информационна мрежа за наркотици и наркомании, подпомагаща Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите, а на НЦН е възложено сътрудничеството с международните организации, работещи в тази област. Конкретно посочените в чл. 80 и чл. 86 от ЗКНВП дейности са пряко свързани със съществуването и функционирането на НЦН и регламентирани от посочения Закон, поради което считаме, че механичното разпределяне на дейностите на други органи в МЗ, извършено с ПМС е недопустимо. (следва)

**Автор:** Антон Славчев (31.05.2019 09:14)

Скъпи на триците - евтини на брашното

Ако съществуват недоволства от работата на НЦН, те не са продуктивани от лоша работа на Центъра, а от липса на достатъчно подкрепа от страна на държавата. Изслушах интервюто на доц. Филип Лазаров. Атаките срещу НЦН очевидно не са от вчера. Вероятно зад много от тях е имало и лични амбиции. Всички знаем какво означава думата "преструктуриране". В случая - пореден акт на разрушение. За

няколко щатни бройки? Цената ще бъде висока и ще я научим скоро след евентуалното "преструктуриране". За кой ли път? За кой ли път сме скъпи на триците и евтини на брашното.

**Автор:** Вихра Миланова (30.05.2019 21:31)

Сумата от частите винаги е по-малка от цялото

Според водещи специалисти в областта на психиатрията и зависимостите, НЦН е една вече утвърдена и добре работеща структура с ясен профил и отговорности. И аз категорично поддържам това мнение. Нещо повече, считам, че е безотговорно да се стеснява профила и понижава административното ниво на структурата, ангажирана с лечението и превенцията на зависимостите, каквато е по същество идеята на постановлението за закриване на центъра. Спестяването на няколко административни щатни бройки едва ли ще компенсира загубата на фокус в превантивната дейност и бюрократизирането на контрола върху терапевтичната дейност на наркоманиите. Може би точно обратното. Дали не следва дори да се разширят правомощията на центъра, както е в други европейски страни по модела на Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите. Необходимо е да се разшири подкрепата и стимулирането на добрите практики, свързани с лицензирането на работещите в тази област, въвеждане на нови методи на лечение, разширяване на превенцията, като се използва потенциала на екипа, в който работят и четирима доктори на науките от различни области- социология, психология, вирусология. Но това е вече управленски проблем. И не на последно място закриването на НЦН възпроизвежда „европейския синдром“ – разкъсва се връзката със съответните

европейски институции. На кого ще се обалят от Европейския център , за да синхронизират политиката си в областта на наркоманиите?

Едно е сигурно – сумата от частите е винаги по-малка от цялото, защото се губят връзките и взаимодействията.

Проф. д-р Вихра Миланова, дмн

**Автор:** РЕТКО GUIMICHEV (29.05.2019 17:43)

Становище по преобразуване на НЦН чрез вливането му в НЦОЗА  
Предложението за преобразуване на НЦН чрез вливането му в НЦОЗА е необмислено предложение с отрицателни последици в краткосрочен и средносрочен план

НЦН е сруктура с важни функции в координацията и методическото ръководство по злоупотребата и зависимостта от наркотични вещества в България. Вливането му в НЦОЗА е едно необосновано предложение, което ще има трайни отрицателни последици особено по отношение превенцията, лечението и рехабилитацията на

употребата на наркотични вещества.

Подобряване на здравето на нацията е приоритет на държавата - закриването на НЦН като самостоятелна сруктура със сигурност няма да допринесе за това!

**Автор:** Емил Грашнов (29.05.2019 14:16)

Становище на УС на БПА

Налице е Проект за промени в структурата на МЗ, основната от които е закриването на Националния център по наркомании и включването на по-голямата част от персонала в НЦОЗА.

Преобразува Националния център по наркомании чрез вливане в Националния център по обществено здраве и анализи.

НЦН е специално звено в рамките на Министерство на здравеопазването (МЗ), което е създадено на основание на чл. 86 от ЗКНВП и някои от основните му задачи съгласно Правилника за устройството са:

Координация и методическо ръководство по проблемите на употребата, злоупотребата и зависимостта от наркотични вещества, включително на дейностите, свързани с превенция на употребата на наркотични вещества, с лечение и психосоциална рехабилитация на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества, както и намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества;

Специализиран контрол на лечебната дейност, осъществявана от програмите за лечение на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества;

Тези функции имат текущ характер и прекъсването им е свързано с нарушаване на функциите на множество дейности, свързани с превенцията, лечението и психосоциалната рехабилитация на зависими към наркотици лица.

В Проекта не са описани слабите страни в дейността на НЦН. Като основен мотив е дадено дублиране на функции с дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“ в Министерство на здравеопазването.

В приложените анализи е описана детайлно историята на НЦН. Видно е наличието на традиции и приемственост, обусловени от обективно налични здравни нужди. Във време на нелек период на психиатричното здравеопазване, хронично намаляване на броя на леглата и болнични заведения за психично болни, както и все по-агресивното разпространение на все по-нови химически вещества; тревожното положение с последиците от алкохолната употреба и злоупотреба; мощен натиск за легализиране на употребата на марихуана (няма медицинска употреба на марихуана), както и липсата на кадри в психиатрията, правят закриването на НЦН въпрос от важно, дори стратегическо значение и Ви

призоваваме за широк обществен дебат, в който да вземат участие професионалисти в областта на зависимостите, пациентски организации, хора от вашата администрация, както и представители на институциите, участвали в написването и приемането на Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите.

**След проведени разговори с колеги психиатри и задълбочено обсъждане помежду ни, ние членовете на Управителния съвет на Българската психиатрична асоциация смятаме, че Националният център по наркомании не бива да бъде закриван.**

**Автор:** Бонка Динчийска (28.05.2019 21:34)

Държавата трябва да развива, а не да закрива Националният център по наркомании

4. Закриването на Националният център по наркомании носи негативно послание и към международните организации, работещи в тази област. Съгласно чл. 80 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите, Националният център по наркомании е органа осъществяващ международното сътрудничество в областта на намаляването на търсенето на наркотични вещества. Премахването на Центъра означава единствено, че Българската държава не смята, че е налице проблем, или че проблемът е толкова маловажен, че не заслужава да има отделен орган, натоварен с функции на превенцията.

Държавата би следвало да подпомага финансово и административно Центъра, да развива и популяризира дейността му по всички възможни и предвидени в законодателството начини, вместо да го закрива.

**Автор:** Бонка Динчийска (28.05.2019 21:32)

Държавата трябва да развива, а не да закрива Националният център по наркомании

3. Предприемането на подобна мярка носи единствено негативно послание към българското общество. Чрез премахването на Центъра, българските граждани ще загубят директния достъп до информацията относно възможностите, които имат за разрешаване на проблем на техни близки, зависими от наркотични вещества, да получат психологическа помощ и съвети, насоки чрез анонимната телефонна линия, контакти на лечебни заведения и организации, които работят в областта на превенцията. Представете си един обикновен човек, който установява, че детето му е зависимо. Вместо да потърси специализирания Център по наркомании, той трябва да открие, че с това се занимава Национален център по обществено здраве и анализи, неизвестно коя дирекция, неизвестно кой отдел.

**Автор:** Бонка Динчийска (28.05.2019 21:32)

Държавата трябва да развива, а не да закрива Националния център по наркомании

2. В Проектът се твърди, че Националният център по наркомании извършва единствено методологическа и координационна дейност, която се дублира с дейността на НЦОЗА. Обаче, съгласно Правилника за дейността на Центъра, той осъществява и следните други немаловажни функции като:

- експертна дейност в областта на наркоманиите;
- научни изследвания в областта на злоупотребата и зависимостите от наркотични вещества
- участие в подготовката на проекти на нормативни актове в областта на наркотичните вещества и прекурсори;
- участие в научни форуми от национално и международно значение по проблемите на наркоманиите;
- представителство на Република България в обединената европейска информационна система в областта на наркотиците и наркоманиите.

Центърът обединява всичката необходима информация и експертиза относно проблемите на наркоманиите. Изброените по-горе дейности ще се загубят или ще бъдат поети от чиновници неспециалисти в съответната област.

**Автор:** Бонка Динчийска (28.05.2019 21:30)

Държавата трябва да развива, а не да закрива Националния център по наркомании

С настоящото, в качеството си на независим гражданин, изразяващ лична позиция, бих искала да заявя несъгласие с предвиденото с настоящия проект закриване на Националния център по наркомании към Министерство на здравеопазването и прехвърлянето на част от дейността му в Националния център по обществено здраве и анализи. Аргументите ми са следните:

1. Законът за контрол върху наркотичните вещества и прекурсори е специален закон, който обединява и регулира всички дейности и държавни органи, свързани с контрола върху наркотичните вещества, върху търговията и употребата с тях. Националният център по наркомании е неразделна част тези органи и неговата дейност има своето закономерно и съществено място в нея. Премахването на Центъра чрез прехвърлянето на дейността му ще доведе до размиване на функциите му и загубване на фокуса на работата по превенция на зависимостта от наркотици.

**Автор:** Георги Попов (28.05.2019 15:12)

КОМЕНТАР ОТНОСНО ПРОЕКТО-ПОСТАНОВЛЕНИЕТО ЗА ЗАКРИВАНЕ НА  
НАЦИОНАЛНИЯ ЦЕНТЪР ПО НАРКОМАНИИ

Проблемът „наркомании“ в България (както и навсякъде другаде) е глобално явление, защото рефлектира върху здравето и здравните грижи, образованието, правораздаването, сигурността, икономиката, социалната система, семейството и в крайна сметка върху цялото общество. След 1990 г. вече няколко поколения български граждани, пряко или косвено, понесоха пораженията на тази епидемия. За съжаление има всички основания да предполагаме, че бъдещите поколения няма да бъдат пощадени.

И защото всичко това е така, всякакви опити да се руши малкото, което е създадено за борба с наркоманиите, без да се предлага нещо ново, са абсолютно неоправдани. Публикуваните аргументи за закриването на Националния център по наркомании и разпределянето на функциите му между съответната дирекция на Министерството на здравеопазването и НЦОЗА са конкретни само по отношение на вземане и преразпределение на щатни бройки, но изобщо липсва визия за това кой, как и по какъв начин ще изпълнява функциите и отговорностите по изпълнението на стратегията за намаляване търсенето на наркотици (т.е. за превенция, лечение, рехабилитация и ресоциализация). При това положение какво трябва да се очаква? Каква е държавническата идея? В проекто-постановлението за закриване на НЦН и мотивите за това няма отговор на тези въпроси и това поражда тревоги.

Наистина е факт, че постепенно в годините НЦН се обезличи като институция, която би трябвало да има сериозни права и отговорности. Причините за това явно са комплексни, но според мен основната причина е, че за да се утвърждава една институция, тя трябва да се развива. НЦН се нужда не от закриване, а от институционално реформиране, като преди всичко би трябвало да стане надведомствена структура и да бъде изпълнителен орган на Националния съвет по наркотичните вещества към Министерския съвет и така ще може да координира глобалния подход по стратегическото направление „намаляване търсенето на наркотици“.

Мисля, че реформирането и съграждането е по-мъдрото държавническо отношение, отколкото разграждането.

Проф. Д-р Георги Попов, д.м.н., психиатър, експерт в Съвета на Европа, Група Помпиду по намаляване търсенето на наркотици (1994-2002).

**Автор:** Светлана Николова (27.05.2019 13:00)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

Имайки предвид, че повечето програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими от наркотични вещества, се осъществяват от частни практики, всички програми за намаляване на вредите от употребата на

наркотични вещества се осъществяват от НПО и повечето програми за психосоциална рехабилитация също се осъществяват от НПО, е от огромно значение да се направи далеч по-задълбочена оценка на въздействието именно върху тези организации.

Не открихме данни и как преобразуването на НЦН ще се отрази на изпълнението на Националната стратегия за борба с наркотиците, което за нас е тревожен сигнал. Тази Стратегия изразява цялостната политика на правителството и на държавата по отношение на един изключително сериозен проблем, а в същото време никъде в оценката на въздействието и във Вашия доклад не се говори за нея.

От Проекта на Постановление на Министерския съвет става ясно, че се заличава наименованието на НЦН, а на негово място ще се използва наименованието на НЦОЗА, тъй като НЦН повече няма да съществува като структура. В същото време никъде във Вашия доклад не се споменава фактът, че заличаването на НЦН не може да се случи без промени в ЗКНВП, които от своя страна не могат да бъдат направени чрез Постановление на Министерски съвет. Този момент е пропуснат и в оценката на въздействието, като всичко това буди у нас най-малкото недоумение.

Имайки предвид сегашното желание на МЗ да закрие НЦН като отделна структура, както и предишните опити работата му да бъде спряна, считаме, че сме свидетели на една последователна политика за заличаване и на малкия напредък, който България отбелязва в решаването на проблемите на намаляването на търсенето на наркотични вещества.

Сдружение „Фракарита България“ чрез своите структури Програма за рехабилитация на зависими „Солидарност“ и Национална информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта вече над 15 години работи в областта на зависимостите и си сътрудничи с НЦН по различни задачи и на различни нива. Ние не отричаме, че в работата на Националния център по наркомании е имало и има пропуски и слабости, но нашето очакване в този случай е Министерство на здравеопазването да направи необходимите стъпки за засилване капацитета на НЦН, а не да търси начини да го разтвори в една по-голяма администрация, размивайки напълно фокуса върху проблемите с употребата на наркотици.

Ето защо Ви предлагаме следното:

1. Спешно да се проведе открито публично обсъждане за подобряване на функционирането и капацитета на НЦН.
2. Да бъде решен въпросът с липсата на сграда за НЦН чрез намирането на подходяща такава на място, което е удобно за организациите и гражданите.
3. Да се привлече широката общественост за обсъждане на цялостното приемане и осъществяване на национална политика по проблемите на намаляването на търсенето на наркотични вещества.
4. С помощта на всички ангажирани в областта на зависимостите да се обсъди приемането на национални политики по отношение на зависимостта към алкохол и към хазарт, каквито до момента не съществуват.

**С уважение,**

Светослав Кирилов,

Терапевтичен директор на Сдружение „Фракарита България“

Светлана Николова,

Експерт на Националната информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта

Екип на Сдружение „Фракарита България“

**Автор:** Светлана Николова (27.05.2019 13:00)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

Притесненията ни, че въпросът с лечението и психосоциалната рехабилитация на наркомании ще получава още по-малко внимание след преобразуването на НЦН се засилват и от частичната предварителна оценка на въздействието, в която ясно се казва:

„Подобряване на здравето на нацията е стратегическа цел в програмата на правителството. В т.1 е залегнало „Въвеждане на интегриран подход за намаляване употреба на наркотични вещества и за справяне с нарастващия процент на наркозависимите подрастващи.“ Националният център за опазване на общественото здраве и анализи изпълнява дейности по опазване на общественото здраве, промоция на здравето и профилактика на болестите, информационно осигуряване на управлението на здравеопазването. Все повече се акцентира върху превенцията и предотвратяване на вредните фактори, влошаващи условията на живот на българските граждани. Вливането на НЦН в НЦОЗА би спомогнало за по-ефективно изпълнение на дейностите по опазване на здравето на отделните индивиди и превантивните дейности, целящи намаляването употребата на наркотични и други субстанции, вредни за човешкото здраве.“

Никъде в оценката на въздействието не се говори за грижа от какъвто и да е било тип за хората, които вече са зависими. Имайки предвид, че освен зависими към наркотици, в България има и голям брой хора, които са зависими към алкохол и хазарт, ние от години очакваме дейностите на НЦН да се разширят, за да обхванат и тяхното лечение, но вместо това самото съществуване на тази структура се поставя под въпрос. По какъв начин НЦОЗА ще включи в своите функции и отговорности лечението на зависимости, кога ще стане това, от кои нормативни актове ще се регулира тази промяна не става ясно.

От оценката на въздействието не става известно и как НЦОЗА ще комуникира с неправителствените организации (НПО), частните практики, осъществяващи лечение, и гражданите – по какъв начин тази комуникация ще бъде подобрена и по какъв точно начин услугите на преобразувания НЦН ще станат по-ефективни. Дългогодишният опит ясно показва, че колкото по-голяма е една административна структура, толкова по-затруднен е контактът и толкова по-бавно става

взаимодействието с нея.

**Автор:** Светлана Николова (27.05.2019 12:59)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

Ние считаме, че е отговорност на МЗ да осигури стабилните съществуване и работа на своите структури, включително и чрез отпускането на достатъчно средства за достойни трудови възнаграждения на персонала. За съжаление, във Вашия доклад забелязваме обратната логика – като че ли НЦН носи отговорност за това, че не получава достатъчно финансиране от МЗ, за да запълни и дори увеличи числеността на персонала си и поради тази причина цялата структура трябва да бъде закрыта.

Имайки предвид каква малка част от финансирането, предвидено по Националната стратегия за борба с наркотиците 2014-2018, бе отпусната и колко малко е по принцип участието на държавата до този момент в решаването на проблемите на зависимостите, недостатъчното финансиране на единствената структура, занимаваща се специално с наркоманиите, и поредното намерение тази структура да бъде закрыта (преобразувана) не говорят за намерение от страна на МЗ да се ангажира повече с предотвратяването и лечението на сериозни заболявания като зависимостите, а точно за обратното.

Трети мотив във Вашия Доклад е, че щатната численост на Националната експертна лекарска комисия не е достатъчна за ефективното осъществяване на възложените ѝ контролно-методически, експертни и консултативни функции. За нас остава крайно неясно защо МЗ не намира друга възможност за увеличаване на щатната численост на НЕЛК и как изобщо се е стигнало до извода, че тази цел може да бъде постигната именно и единствено чрез отнемането на щатни бройки от НЦН.

Съгласно Вашия Доклад, с преобразуването на НЦН се изпълнява политиката на правителството за създаване на добре работещи администрации и ясно дефиниране на техните функции и отговорности. Функциите и отговорностите на НЦН не са били неясно дефинирани до този момент, още повече, че те са определени в ЗКНВП. В същото време Националният център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) никога не е имал отношение към лечението и психосоциалната рехабилитация на зависимости към наркотици (или каквито и да е било зависимости) и това очевидно не влиза във функциите на тази структура. Изхождайки от това, за нас остава неразбираемо как вливането на НЦН в НЦОЗА ще доведе до по-ясно дефиниране на административни функции и отговорности.

**Автор:** Светлана Николова (27.05.2019 12:59)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

Един от мотивите във Вашия Доклад е, че (част от) функциите на НЦН се дублират с функциите на специализираната дирекция „Промоция на здраве, профилактика

на болести и зависимости“ в Министерство на здравеопазването. Прави впечатление, че тази дирекция е създадена много по-късно от НЦН, дори неотдавна. В този смисъл би следвало да се направи извод, че именно Дирекцията дублира функциите на НЦН, а не обратното или с други думи, съществуването на тази Дирекция не може да бъде аргумент за преобразуването на НЦН.

Важно е да отбележим също, че за предназначението и конкретните функции на гореспоменатата Дирекция почти напълно липсва информация с публичен достъп, което създава неяснота относно функционалното състояние на тази структура и не позволява да бъде направена каквато и да е било публична оценка на нейната работа. На нас не ни е известно по какъв начин Дирекцията е изпълнявала задачи от Националната стратегия за борба с наркотиците (както е посочено в уебсайта на МЗ), тъй като при приемането на Стратегията за периода 2014 – 2018 година това звено не е съществувало, а Стратегията за следващия период все още не е приета, доколкото можем да съдим за последния факт по отсъствието ѝ от уебсайта на Министерство на здравеопазването.

Наименованието на Дирекцията „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, както и наименованията на трите ѝ отдела – „Промоция и профилактика“, „Превенция на зависимости“ и „Контрол на наркотичните вещества“ – предизвикват у нас съмнение, че тази структура ще се занимава и със задачи, свързани с лечение и психосоциална рехабилитация на зависимости към наркотици, ако поначало такъв отдел дори не е бил създаден.

Друг от мотивите Ви е, че персоналът на НЦН е с малка численост, която не оправдава отделното административно и икономическо обслужване на тази структура. Имайки предвид, че НЦН е водеща общественно-здравна институция по проблемите на зависимостите, а не просто административно звено, ние бихме очаквали МЗ да направи анализ на нуждите на НЦН и да предприеме необходимите стъпки за подобряване на неговото функциониране, включително чрез увеличаване числеността на персонала и на трудовите възнаграждения. Тези стъпки биха осигурили увеличаването на експертния капацитет на НЦН и биха предотвратили текучеството на служители.

**Автор:** Светлана Николова (27.05.2019 12:58)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

**До г-н Кирил Ананиев,**

**Министър на здравеопазването**

**СТАНОВИЩЕ**

**на Сдружение „Фракарита България“**

**Относно:** Проект на Постановление на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването

**Уважаеми г-н Министър,**

Представяме на Вашето внимание нашето становище, чрез което искаме да изразим своето несъгласие с предложението за преобразуване на Националния център по наркомании (НЦН) чрез вливането му в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА).

НЦН е специално звено в рамките на Министерство на здравеопазването (МЗ), което е създадено на основание на чл. 86 от ЗКНВП и има следните основни задачи съгласно Правилника за устройството си:

1. координация и методическо ръководство по проблемите на употребата, злоупотребата и зависимостта от наркотични вещества, включително на дейностите, свързани с превенцията на употребата на наркотични вещества, с лечение и психосоциална рехабилитация на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества, както и намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества;
2. специализиран контрол на лечебната дейност, осъществявана от програмите за лечение на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества;
3. експертна дейност в областта на наркоманиите;
4. научни изследвания в областта на злоупотребата и зависимостите от наркотични вещества;
5. участие в подготовката на проекти на нормативни актове в областта на наркотичните вещества и прекурсорите;
6. участие в научни форуми от национално и международно значение по проблемите на наркоманиите;
7. методическо ръководство по отношение на изграждането и развитието на национална публична информационна система по проблемите, свързани с наркотиците;
8. функции на Национален фокусен център за наркотици и наркомании;
9. представителство на Република България в обединената европейска информационна система в областта на наркотиците и наркоманиите;
10. Центърът осъществява своята дейност самостоятелно и в сътрудничество с останалите здравни и лечебни заведения, както и с други ведомства, организации и институции;
11. Центърът осъществява дейността си в съответствие със Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите, нормативните актове по прилагането му и действащите национални и международни стандарти в областта на превенцията, лечението и психосоциалната рехабилитация на лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества.

Също така, НЦН е основният изпълнител и координиращ орган при осъществяване на Националните програми за превенция, лечение и рехабилитация на зависимостите на Република България.

**Автор:** риналдо шишков (16.05.2019 09:31)

Във връзка с проекта за закриване „Националния център по наркомании“

До преди година бях ,член на екип на метадонова програма, а дълго време преди това съм работил в лечебно заведение ,в което се лекуваха пациенти със зависимости. В тази връзка считам, че съм добре запознат с работата на НЦН.

До момента, според мен, това е една добре работеща структура осъществяваща отлична методична помощ, провеждаща обучения, сертифицираща ръководители на програми и пр.. Всичко тези дейности сътрудниците на центъра осъществяват с висока компетентност и добронамереност, което е и предпоставка на успешността в работата със зависими пациенти.

Пиша това, с което изказвам опасението си , че много вероятно е да се случи обичайното - след „оптимизиране“ на дейности и структури на работещи звена се превръщат в част от система която или не ги интегрира добре или ги претопява с което т.нар. "институционен подход" ликвидира персоналният ангажимент и отговорност, каквато считам, че в момента НЦН има.

Проф. д-р Р Шишков-психиатър

**Автор:** Петър Маринов (15.05.2019 12:58)

Относно съмнителната стойност на това постановление

НЦН е структура, която изисква внимание от страна на държавната администрация. В позволения ѝ обем тази служба е изпълнявала съвестно своята роля. От друга страна предприемането на тази крайна стъпка би довела до крайна демотивация служителите и би анихилирала усилията им за методична помощ на професионалистите, които са ангажирани с тази особено трудна област. Допускам, че МЗ не е провело достатъчно задълбочен и струтуриран анализ на дейността и не е в състояние да обоснове разширяването ѝ, поради което предприема този модел на реакция. Известно е, че в особено чувствителни за обществото дейности стимулирането и разширяването обема на работа е значително по-добра стратегия от механичното сливане и унищожаване. В този смисъл, изразявайки не само моето, но и на доста колеги мнение, сме категорично против влизането в сила на това постановление, което би увредило и без това анемичното състояние на наркологията у нас.

**Автор:** Димитър Караниколов (07.05.2019 12:04)

Липсва обосновка и вероятно целта е друга

**обосновка, съгласуване.** За да се осигури качеството на предоставяните услуги, е необходимо да се осигури, че всички служители са наясно с целите и задачите на организацията, както и с ролята си в постигането на тези цели. Това се постига чрез редовно обучение и съгласуване на действията на служителите с целите на организацията.

## История

## Начало на обществената консултация - 03.05.2019

## Приключване на консултацията - 01.06.2019

## Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

## Окончателен акт на Министерския съвет

...